

Các cuộc điều tra đã bắt đầu từ năm ngoái khi Ngân hàng trung ương của Ý đã trình báo với Hội quan Ý về một số hoạt động chuyển ngân có vẻ mờ ám giữa một chi nhánh ngân hàng Unicredit ở Roma và cơ quan IOR của Tòa thánh.

Còn đây Ý đã nêu ra một số vụ tham nhũng hời hợt đã khiến một bộ trưởng Ý phải từ chức, Chủ tịch Ủy ban Phòng vệ dân số bị tình nghi, một số quan chức lớn của nhà nước cùng một đội gia trong ngành xây dựng bị bắt tội phạm giam giữ điều tra. Vài hôm nay lại có thêm tin Tòa án Ý điều tra một số hoạt động chuyển ngân không được minh bạch giữa các ngân hàng có dính líu đến Tòa thánh Vatican.

Tại Roma, thông tin viên Huê Đăng phân tích:

Khoảng một tháng gần đây, Ý lại bùng nổ ra vụ nổ nổ tham nhũng hời hợt đã khiến ông bộ trưởng Bộ Phát triển Kinh tế phải từ chức, nhiều quan chức cao cấp nhà nước cũng đang nằm trong vòng điều tra. Một trong một quan chức lớn bị tình nghi như hời hợt là ông Angelo Balducci, vốn là Chủ tịch của Thủ tướng Hội đồng chuyên trách điều quản các công trình lớn của nhà nước, cũng đã bị bắt tội phạm giam cùng với một đội gia trong ngành xây dựng.

Song song với các vụ tham nhũng hời hợt nói trên, tòa án Roma đang điều tra 10 ngân hàng của Ý, trong đó có nhiều ngân hàng lớn có tầm vóc quốc gia như Intesa San Paolo (đang có chi nhánh ngân hàng ở Việt Nam) hay Unicredit, vì bị tình nghi là có những hoạt động tài chính không hợp lệ với “Cơ quan Điều hành các công trình tôn giáo” của Tòa thánh, tiếng Ý gọi là “Istituto Opere Religiose”, và thủ tướng được gọi tắt là IOR. Trên thực tế, cơ quan IOR này có vai trò như ngân hàng của Tòa thánh Vatican, hoạt động tài chánh và kinh doanh bất động sản cho Tòa thánh. Tòa án nghi ngờ cơ quan IOR của Tòa thánh Vatican đã được sử dụng như một công cụ để rửa tiền một cách bất hợp pháp.

Các cuộc điều tra đã bắt đầu từ năm ngoái khi Ngân hàng trung ương của Ý đã trình báo với Hội quan Ý về một số hoạt động chuyển ngân có vẻ mờ ám giữa một chi nhánh ngân hàng Unicredit ở Roma và cơ quan IOR của Tòa thánh. Theo các báo cáo của Hội quan, thì một số khoản tiền kho quỹ 180 triệu euro đã được chuyển từ những tài khoản nằm ở ngân hàng Vatican sang chi nhánh ngân hàng của Ý. Theo luật pháp hiện hành nhằm mục đích phòng ngừa các hoạt động chuyển tiền lậu hoặc rửa tiền, thì các ngân hàng phải khai báo rõ danh tánh của những người đã chuyển tiền, nhưng trong trường hợp của ngân hàng Vatican thì trước đó đã không khai báo danh tánh người chuyển tiền, và khi Hội quan yêu cầu đưa danh sách thì ngân hàng Vatican đã đưa danh sách với những tên tuổi mà Hội quan không kiểm soát được trên thực tế, tức là tên giả.

To  án   ng nghi   ng c  m t s   ng  i      i   ng   ng   ng   ng Vatican    chuy n ti n b t h p ph p vào   .

M t trong những tin gi t g n m       n   y đưa ra l    nh   ng Angelo Balducci, m t trong nh ng   n   c cao c p c a nh    c    b    m gi m v  b    nh nghi nh n h i   , c ng   nh l  m t th nh viên H i   ng qu n trị của c  s  “Propaganda Fide” (t m   ch l  “Truy n b    c tin”), l  c    n   c qu n b t   ng s n c a Vatican.

M t trong những nghi   ng c a To  án l    nh   y l    u m i c a c c hạt   ng chuy n   ng kh ng minh b  đh   c    n IOR.

RFI: *C    n IOR c a To  th nh c    c   ng g i ? V    i v i nh    c    th  t    ch ph p nh n c a c    n n y ra sao ?*

Hu    ng: Tr n d nh nghi  th  c    n IOR c a To  th nh    l  m t c    n chuy n lo v  c c hạt   ng   ng   ng trong n i b  To  th nh Vatican, v  th  ng    c m i   ng  i g i l  “  ng   ng c a Vatican”. C ng trên d nh nghi  th     c  nh ng c    n t n giáo, c c tu s , c c c  s  tr c thu c Vatican, v  c c nh n vi n l m việc cho Vatican m i c  quy n m  t i kho ng     ng Vatican.

Nh ng trên th c t  th  c  r t nh u nh n v t   nh tr  n i tiếng     , hay nh ng   i gi  t i   nh, c ng c  t i kho ng     ng Vatican. T t c  c c hạt   ng t i   nh c a Vatican   u    c thông qua c    n IOR.

C ng   n bi t r ng tu n v a r i, trên   i truy n h nh c a       c  m t ph ng s  n i v  h t   ng k nh t i b t   ng s n c a c    n IOR n i trên c a To  th nh.

Theo b i ph ng s  th  hi n này, theo    c t nh, To  th nh c  trong tay b t   ng s n trên t n n  c    tr  gi  kho ng 8 t  euro, bao gồm nh    t c a c c   ng vi n, tu vi n, của c c nhà th    n b , c a c c c  s  t n giáo, c c tr  ng h c hay nh  th  ng do Vatican qu n l y v  m t s  nh  c a cho thu  m  n.    t nh riêng   Roma, To  th nh c  kho ng 1.500   ng vi n, 500 tu vi n, 4000   n v  b t   ng s n.

  y l  m t gi  s n k ch s , v  theo hiệp    c tho  thuận giữa Vatican v  nh    c       c k  k t t  n m 1929    i th i ph t x t c a Musolini, t t c  c c b t   ng s n c a To  th nh   u    c liệt kê vào d nh s ch c  s  c a c c hạt   ng t n giáo, v  do       c m n thuế b t   ng s n.

Đây là một trong những điều khoản mà tất nhiên năm nay công luận trong và ngoài nước Ý đã ít nhiều chú thích: mỗi năm chủ tịch làm thánh lễ nào đó một lần trong một đợt và bất động sản nào đó, thì coi như là được liệt kê thành công sở hoạt động tôn giáo, và do đó được miễn thuế bất động sản. Chỉ tính riêng ở Roma, hàng năm nhà nước Ý đã thu khoßng 60 triệu Euro từ thuế trên các bất động sản của Tòa thánh.

Toà thánh có hàng loạt công sở bất động sản được trưng dụng làm “nhà khách” cho giáo dân mỗi khi họ đi hành đạo, trên thực tế những công sở này hoạt động như một khách sạn, chủ có điều là do được miễn thuế bất động sản nên thußnh kinh doanh, các “khách sạn” này của Vatican đã áp dụng giá bán ưu đãi hơn các khách sạn bình thường khác, và do đó có lợi thế cạnh tranh. Ngoài ra, với theo luật pháp tài chính hiện hành ở Ý thì mỗi năm đợt mùa khai thuế thì mỗi người dân Ý có quyßnh yêu cầu nhà nước Ý phải trích ra 8 phần ngàn trên số tiền thuế của mình và dâng hiến cho Toà thánh Vatican, theo quyßnh tính thì khoßng tiền này cũng cho phép Toà thánh Vatican hàng năm thu được khoßng 11 tỷ Euro.

RFI: Công luận Ý nghĩ sao về tin điều tra các hoạt động tài chính này có dính líu đến Vatican ?

Huê Đăng: Trong khi chính phủ Ý, cũng như phần lớn các chính phủ châu Âu trước khi họßng kinh tế tài chính và đồng euro bắt đầu sụp đổ, đã ban hành những luật nhằm cắt xén chi tiêu nhà nước thì đây cho đến năm 2012, thì riêng Tòa thánh Vatican với được hưởng ân hußmiễn thuế hàng năm trên một gia sản trị giá khoßng 28 tỷ euro, đó là điều khó hiểu cho những người dân đang phải thắt lưng buộc bụng vì kinh tế khó khăn.

Thông tin viên Huê Đăng - Roma

03/06/2010